

# Obsah

|                                                                         |           |
|-------------------------------------------------------------------------|-----------|
| <b>Úvod .....</b>                                                       | <b>9</b>  |
| <b>1 Profesní rozvoj a další vzdělávání.....</b>                        | <b>12</b> |
| <b>1.1 Koncept celoživotního učení a vzdělávání .....</b>               | <b>12</b> |
| 1.1.1 Historické souvislosti .....                                      | 12        |
| 1.1.2 Systémový pohled na celoživotní vzdělávání a učení .....          | 15        |
| 1.1.3 Vzdělávání dospělých a pedagogické vědy .....                     | 17        |
| <b>1.2 Specifika profesního rozvoje pedagogických pracovníků.....</b>   | <b>19</b> |
| 1.2.1 Další vzdělávání pedagogických pracovníků v České republice ..... | 26        |
| 1.2.2 Další vzdělávání pedagogických zaměstnanců na Slovensku .....     | 31        |
| <b>1.3 Statistiky a analýzy v oblasti vzdělávání dospělých.....</b>     | <b>36</b> |
| 1.3.1 Mezinárodní výzkum vzdělávání dospělých .....                     | 36        |
| 1.3.2 Šetření o vzdělávání dospělých .....                              | 37        |
| 1.3.3 Šetření o vzdělávání zaměstnanců.....                             | 40        |
| 1.3.4 Výběrové šetření pracovních sil.....                              | 41        |
| <b>1.4 Současné trendy a přístupy ve vzdělávání .....</b>               | <b>43</b> |
| 1.4.1 Formy a metody v dalším vzdělávání.....                           | 44        |
| 1.4.2 Metody vhodné (nejen) pro rozvoj vedoucích pracovníků.....        | 47        |
| 1.4.3 Metody spojené s využitím internetu – online vzdělávání .....     | 49        |
| 1.4.4 Fenomén microcertifikátů .....                                    | 53        |
| 1.4.5 Motivace dospělých osob k dalšímu vzdělávání.....                 | 55        |
| 1.4.6 Motivace pedagogických pracovníků k dalšímu vzdělávání .....      | 58        |
| 1.4.7 Překážky v profesním rozvoji a dalším vzdělávání .....            | 64        |



|                                                                               |           |
|-------------------------------------------------------------------------------|-----------|
| <b>2 Management vzdělávacích institucí.....</b>                               | <b>67</b> |
| 2.1 Teorie managementu se zaměřením na oblast vzdělávání .....                | 67        |
| 2.2 Management školy a pedagogické vedení .....                               | 72        |
| 2.3 Řízení středních škol v České a Slovenské republice .....                 | 77        |
| 2.3.1 Střední školství v České republice .....                                | 78        |
| 2.3.2 Střední školství ve Slovenské republice .....                           | 82        |
| 2.4 Předpoklady a podmínky pro výkon funkce ředitele školy .....              | 85        |
| 2.4.1 Předpoklady pro výkon činnosti ředitele školy v České republice .....   | 86        |
| 2.4.2 Předpoklady pro výkon funkce ředitele školy ve Slovenské republice..... | 87        |
| 2.4.3 Předpoklady pro výkon funkce zástupce ředitele školy.....               | 90        |
| 2.5 Funkční studium v České a Slovenské republice .....                       | 92        |
| 2.5.1 Podoba funkčního vzdělávání na Slovensku .....                          | 92        |
| 2.5.2 Funkční studium v České republice.....                                  | 94        |
| <b>3 Relevantní aspekty výkonu pozice manažera střední školy .....</b>        | <b>96</b> |
| 3.1 Kompetenční model ředitele střední školy .....                            | 96        |
| 3.2 Work-life balance a psychohygiena managementu škol .....                  | 102       |
| 3.3 Role manažera a jeho přístup k profesním rozvoji .....                    | 105       |
| 3.4 Poskytovatelé a nabídka dalšího vzdělávání pro management škol ....       | 108       |
| 3.5 Management škol a profesní rozvoj v kontextu výsledků TALIS 2018 .....    | 113       |



|                                                                        |            |
|------------------------------------------------------------------------|------------|
| <b>4 Profesní rozvoj managementu středních odborných škol .....</b>    | <b>125</b> |
| 4.1 Cíle a metodologie realizovaného průzkumu.....                     | 125        |
| 4.1.1 Struktura a charakteristika výzkumného vzorku .....              | 127        |
| 4.2 Výsledky - první část .....                                        | 131        |
| 4.2.1 Struktura vykonávaných činností .....                            | 131        |
| 4.2.2 Pracovní spokojenost a stres vedoucího pracovníka .....          | 136        |
| 4.2.3 Účast na dalším vzdělávání a profesním rozvoji .....             | 140        |
| 4.2.4 Preference v dalším vzdělávání.....                              | 142        |
| 4.2.5 Překážky v dalším vzdělávání a profesním rozvoji .....           | 146        |
| 4.3 Výsledky - druhá část.....                                         | 147        |
| 4.3.1 Účast na aktivitách profesního rozvoje a dalšího vzdělávání..... | 148        |
| 4.3.2 Preference témat profesního rozvoje a dalšího vzdělávání.....    | 150        |
| 4.3.3 Překážky v dalším vzdělávání.....                                | 151        |
| 4.3.4 Analýza vlivu třetí proměnné .....                               | 152        |
| <b>5 Shrnutí a diskuse výsledků .....</b>                              | <b>154</b> |
| <b>Závěr .....</b>                                                     | <b>161</b> |
| <b>Souhrn.....</b>                                                     | <b>164</b> |
| <b>Summary .....</b>                                                   | <b>166</b> |
| <b>Rejstřík.....</b>                                                   | <b>168</b> |
| <b>Použité zdroje .....</b>                                            | <b>171</b> |



|                                                                                               |            |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------|------------|
| <b>Seznam tabulek .....</b>                                                                   | <b>184</b> |
| <b>Seznam obrázků .....</b>                                                                   | <b>185</b> |
| <b>Seznam grafů.....</b>                                                                      | <b>186</b> |
| <b>Seznam zkratk a značek.....</b>                                                            | <b>188</b> |
| <b>Přílohy .....</b>                                                                          | <b>190</b> |
| Příloha č. 1: Dotazník .....                                                                  | 191        |
| Příloha č. 2: Sociodemografické charakteristiky a struktura<br>respondentů průzkumu .....     | 198        |
| Příloha č. 3: Země účastníků se průzkumu TALIS 2018 a dalších<br>volitelných průzkumů .....   | 200        |
| Příloha č. 4: Sociodemografický a zkušenostní profil učitelů<br>a ředitelů v TALIS 2018 ..... | 202        |